

ÚNOR ZPRÁVODAJ DEMOKRATICKÉ INICIATIVY - zpravodaj
 1989 demokratické iniciativy - ZPRÁVODAJ DEMOKRATI
 02 CKÉ INICIATIVY - zpravodaj demokratické inici
 ativy - zpravodaj demokratické iniciativy- Z. A
 VODAJ DEMOKRATICKÉ INICIATIVY - zpravodaj demo ÚNOR
 kkratické iniciativy - ZPRÁVODAJ DEMOKRATICKÉ I 1989
 INICIATIVY - zpravodaj demokratické iniciativy 02

+++ PROHLÁŠENÍ DEMOKRATICKÉ INICIATIVY K ZÁSADNĚM ČESKOSLO-+++
 +++ VĚNSKÉ POLICIE V LEDNU 1989 +++

Jako reakci na brutální postup čsl. policie proti pokojným manifestacím v týdnu od 15. do 21. ledna 1989 vydala Demokratická iniciativa toto prohlášení:

V týdnu od 15. do 21. ledna československá policie několikrát brutálně zasáhla proti nevinným občanům, požadujícím svobodu a spravedlnost. Policejní zásahy, které byly opravdu bezprecedentní, vyostřily prohlubující se krizi československé společnosti. Nemá-li se vývoj v naší republice ubírat nebezpečným směrem, nezbyvá než vyvodit z událostí letošního lednového týdne bezprostřední závěry a přiznat jejich opodstatněnost.

Na první, zcela nutný závěr již upozornila CHARTA 77. Týká se odvolání osob přímo odpovědných za lednové represe, zejména federálního ministra vnitra a velitele vojsk pražského a středočeského kraje ministerstva vnitra.

Lednový týden represí by nebyl možný, kdyby aparát ozbrojených pořádkových složek nebyl přebujelý a kdyby se musel ohlížet na zákonné normy. Početnost a moc ozbrojených složek výrazně přispívají k stále pokračujícímu umělému, vytváření nepřátel a nepřátelství, jak se to také v lednu projevilo a ukázalo. Logickým závěrem z událostí lednového týdne je nutnost podstatně redukovat početnost policie a v zájmu našeho obyvatelstva zrušit lidové milice, které opět zasahovaly proti vlastním lidem. Je však třeba také připomenout, že stav, kdy lidé jsou trestně stíháni za to, že se pokusili položit kytici u sochy svatého Václava, představuje ostudu nejen pro československý stát, ale i pro jeho obyvatelstvo. Je tedy především třeba - to je další závěr - docílit toho, aby od trestního stíhání aktivistů zatčených v týdnu od 15. do 21. ledna bylo upuštěno.

- 2 -

- 2 -

Při zdůvodňování policejního postupu hrály významnou úlohu nepravdivé a tendenční informace československých sdělovacích prostředků, které nebylo možno uvést na pravou míru. Dalším závažným závěrem z lednových událostí je potřeba legálního vydávání politicky nezávislého československého deníku.

x x x

Kromě smutných okolností se v týdnu od 16. do 21. ledna stalo něco neobyčejně povzbudivého: náš lid po mnoha a mnoha letech projevil veřejně vůli po svobodě a demokracii. Stalo se to většinou spontánně, živelně. Nutnost organizování aktivistů zápasu za demokratizaci v dosavadních i nových nezávislých aktivitách je závěrem posledním a nejvýznamnějším. Konfrontace, k níž došlo, byla konfrontací policie s lidem a jeho vůlí; je však načase, aby podobně jako v jiných socialistických státech se také v Československu tato vůle začala naplňovat.

V Praze dne 26. ledna 1989

Za Demokratickou iniciativu

Bohumil Doležal

Martin Litomiský

Emanuel Handler

Karel Štindl

Ilja Storoženko

x x x

Na přelomu ledna a února byli někteří účastníci Demokratické iniciativy předvoláni k výslechu na StB. Informaci o tom přináší následující prohlášení DÍ, které současně žádá účastníky a stoupence hnutí o podporu požadavků v prohlášení zformulovaných, a to formou petiční akce.

+++ PROHLÁŠENÍ DEMOKRATICKÉ INICIATIVY +++

Ve dnech 31. ledna a 1. února t.r. byli pracovníci Demokratické iniciativy Bohumil Boležal, Martin Litomiský a Emanuel Mandler předvoláni k výslechům na StB. Bylo jim oznámeno, že činnost Demokratické iniciativy směřuje proti zájmům československého státu a že mohou být, pokud by ve své dosavadní aktivitě pokračovali, trestně stíháni podle politicky zneužitelných paragrafů československého trestního zákoníku /pobuřování, podvracení republiky, poškozování zájmů republiky v cizině/.

Demokratická iniciativa působí v rámci platných československých zákonů a usiluje o demokratizaci společenského života v naší republice. Postup policejních orgánů proti jejím pracovníkům je v rozporu jak s oficiálními proklamacemi o chystané demokratizaci našeho státu, tak se závazky na poli lidských práv, stvrzených naposledy v závěrečném dokumentu vídeňského následného jednání KEDS.

Žádáme, aby vláda ČSSR uznala činnost Demokratické iniciativy i dalších nezávislých aktivit jako společensky prospěšnou, aby skončila s policejním dohledem nad nezávislými aktivitami, s jejich policejním šikanováním a aby zastavila kampaň sdělovacích prostředků proti aktivistům zápasu o demokratizaci a prosazení lidských práv v naší republice.

Toto prohlášení zasíláme rovněž účastníkům hnutí Demokratické iniciativy a jeho příznivcům s tím, aby se k němu petičním způsobem vyjádřili.

V Praze dne 2. února 1989

Za Demokratickou iniciativu

Ilja Storoženko

Martin Litomiský

Klostermannova 573

Doudova 6

140 00 Praha 4

140 00 Praha 4

+++ TELEGRAM MAĎARSKÉHO DEMOKRATICKÉHO FÓRMA +++

Demokratická iniciatíva obdržela následující telegram MaĎarského demokratického fóra, jímž se totonutí obrací k celé československé demokratické veřejnosti:

Pražským demokratům!

Chceme vyjádřit náš hořký úžas nad nedávnými událostmi v Praze, které byla znovu svědkem použití obušků, vodních děl a slzotvorného plynu. Znovu vidíme zápornou odpověď na požadavky obnovy a reformní iniciativu. Četné události naší společné středoevropské minulosti doovčádují destruktivní a reakční povahu těch mocných, kteří se z neústupnosti uchýlili k tomuto temnému postupu.

Draží přátelé, československá mládeži, pražští demokraté! Celé maĎarské Demokratické fórum je s Vámi. Sedlivě, se zájmem, úzkostí a s pocity solidarity sledujeme Váš osud.

Prozatímní předsednictvo
maĎarského Demokratického fóra

Budapešť 17. ledna 1969

x x x

+++ PROHLÁŠENÍ DEMOKRATICKÉ INICIATIVY K NAVRNU NA UDĚLENÍ +++
+++ NOBELOVY CENY MÍRU VÁCLAVU HAVLOVI +++

Demokratická iniciatíva se rozhodla reagovat na návrh amerických senátorů, aby Václavu Havlovi byla udělena Nobelova cena míru, následujícím prohlášením:

Vzhledem k závažnosti, kterou představuje návrh amerických senátorů na udělení Nobelovy ceny míru Václavu Havlovi, rozhodla se Demokratická iniciatíva k této věci se vyslovit.

Návrh na udělení Nobelovy ceny míru Václavu Havlovi považujeme za důležitý zejména z těchto důvodů:

- návrh spravedlivě oceňuje osobní přínos Václava Havla při prosazování lidských práv v Československu, přínos dosažený houževnatou organizační a literární prací a stvrzený několikaletým vězněním, které by se nyní zřejmě mělo opakovat,
- jméno a osobnost Václava Havla jsou dnes jednoznačnými symboly zápasu československého lidu za individuální a národní svobodu, za demokratizaci společenských poměrů a uskutečnění občanských práv v ČSSR.

S přihlídnutím k tomu považuje Demokratická iniciativa za potřebné návrh na udělení Nobelovy ceny míru Václavu Havelovi veřejně podpořit a připojit se k němu, a to bez ohledu na to, kdy a za jakých okolností bude Václav Havel propuštěn z vyšetřovací vazby. Máme za to, že bude užitečné, vyjádří-li se obdobným způsobem další demokraticky smýšlející jednotlivci i skupiny a sdělujeme, že jsme ochotni takové vyjádření přijímat a podávat o nich veřejnosti zprávy.

V Praze dne 9. února 1989

Za Demokratickou iniciativu

Bohumil Doležal
Emanuel Handler

Martin Litomíský
Ilija Štěrbochenko

Karel Štingl

x . x . x

+++ DOPIS DEMOKRATICKÉ INICIATIVY HELSINKSKÉMU VÝBORU +++

Uveřejňujeme zde dopis Demokratické iniciativy Československému helsinskému výboru v záležitosti cestovních dokladů, které byly účastníkům 88. odebrány (síl. úřady). Dopis jsme z důvodů nedostatku místa nemohli publikovat v minulém čísle zpravodaje.

Československý helsinský výbor
k rukám předsedy prof. dr. Jiřího Hájka

Praha 17. ledna 1989

Vážení přátelé,

obracíme se na Vás s prosbou o podporu: v létě a na podzim loňského roku byly řadě účastníků našeho hnutí odebrány cestovní doklady s běžným, obecným zdůvodněním, které jistě dobře znáte. Rovněž naše odvolání byla vesměs bezvýsledná. Proto jsme zaslali ministru vnitra ČSSR žádost o přešetření záležitosti a požadujeme od něho v té souvislosti též obecnější modifikaci dosavadního postupu pasových orgánů s ohledem na mezinárodně uznávané právní normy a obecné zásady lidských a ob-

čenských práv, respektované dnes takřka v celé Evropě. Text
hoto dopisu přikládáme, stejně jako kopii jednoho rozrozdručí
o odnětí sestovního dokladu a zomítnutí odvolání.

Předpokládáme, že náš případ není zdaleka ojedinělý a že
spadá do oblasti působení Vašeho výboru. Nepochybujeme o tom,
že se našim případem budete věrně zabývat.

Za Demokratickou iniciativu

Martin Litomiský

Ilja Storoženko

x x x

+++ LISTÁRNA DEMOKRATICKÉ INICIATIVY +++

Účastník DI Bohumil Doležal obdržel před nedávnem dopis,
jehož podstatnou část i adresátovu odpověď tu zveřejňujeme.

Vážený pane,

se zneobojením sleduji vývoj posledních událostí vyvola-
ných různými "iniciativami" a Chartou. Jedná se o manifestace
a různé podpisové akce, které organizujete.

Mladí a nezkušení lidé se přidávají na Vaši stranu a ú-
častní se těchto akcí. Ptám se Vás, co to komu přinese? Těm
mladým v tom nejlepší případě vyhození z práce a nemožnost
uplatnit se, ale také možnost trestů odnětí svobody. Tím ovšem
celá věc nekončí, protože represe je zaměřena i proti rodinným
příslušníkům ... Vlivem těchto akcí a reakcí Bezpečnosti na ně
dochází i k narušení rodin.

Postrádáte smysl pro čest, protože těm mladým někdo neřek-
ne, že i kdyby se snad něco změnilo, oni budou nuceni dělat za-
se jako dnes a někdo bude vládnout, požívat všech výhod a bude
neomezeným pánem osudu jiných, jako je tomu dnes. V celých dě-
jinách totiž platí, že masu lze zmanipulovat, masu přinášíjí
oběti a jedinci nebo skupina vyvolených má z toho prospěch.
A v okamžiku, kdy tato skupina vyvolených dosáhne cíle, pře-
stanou jí zajímat všichni, jen když má moc a z toho plynoucí
výhody v rukou.

Poslední události a postoje našich orgánů Vám snad daly
dostatečně najevo, že nějaké jednání a dialog s opozičními sku-
pinami nepřichází v úvahu. Účast na nějakých abstrakčních nebo
ho podnětů nějaké výřky nebo prohlášení je považována za projevy

otevřeného nepřátelství, za pokus o rozvrácení republiky -
- alespoň v našem okrese, ale domnívám se, že jednotný postup
je dodržován v celé republice. Pokud jste podporováni někým ze
Západu a musíte vykazovat činnost, pak hledejte jinou formu
a nevtahujte do toho mladé, nečinite nešťastnými je, ani jejich
rodiny.

Na závěr bych Vás chtěl upozornit, že nejsem komunista. Nad
poměry, které u nás panují, nejásám, pochybuji o tom, že přes-
tavba hospodářského mechanismu a demokratizace společnosti pro-
běhne tak, jak se v tisku a v projevech představitelů proklam-
uje. Jsem ale realista a nechci se dočkat toho, že můj syn bude
zavřen ...

X. Y.

Praha 6.2.1989

Vážený pane,

neziľobte se, že na Váš naléhavý dopis odpovídám tak pozdě,
ale měl jsem v poslední době hodně práce a taky bohužel drobné
nepříjemnosti, které mě dost zaměstnaly. Chtěl bych Vás ujistit,
že přes ne příliš lichotivé výtky, jež mi činíte, chápu motivy,
které Vás vedly k tomu, abyste mi napsal; bojíte se o osud své-
ho syna, protože ho máte rád a záleží Vám na něm. Obávám se jen,
že Vás tento docela pochopitelný strach trochu zaslepuje - jinak
byste asi jen tak beze všeho neopakoval argumenty oficiálních
míst, třeba to, že podněcovači "manifestací a různých podpiso-
vých akcí", sami v klidu a bezpečí, vedou nezkušené mladé lidi
k tomu, aby riskovali ztrátu zaměstnání a osobní svobody /mimo-
chodem, lidé, kteří jsou dnes z politických důvodů věznění, pat-
ří většinou k předním aktivistům nezávislých skupin/, nebo, že
aktivisté nezávislých iniciativ jsou podporováni ze Západu a mu-
sí pak "vyvíjet činnost".

Ale to podstatné, co se mi ve Vašem dopise nelíbí, jsou
úvahy o tom, že vždycky bude někdo vládnout, požívat všech vý-
hod a bude neomezeným pánem nad osudy jiných, že masy jen při-
nášejí oběti a prospěch z toho má skupina vyvolených. Jistě ne-
jste sám, kdo si takhle myslí a asi právě proto to u nás v po-
sledních dvaceti letech vypadá tak, jak to vypadá. Je to smutné
náboženství a není v něm ani trochu místa pro naději: jakýpak
má smysl žít v takovém světě, kde je člověk nutně a navždy vy-

dán na pospas zvláti a vykořisťování? Chápu, že na tomto místě zeměkoule a v tomto dějinném období k tomu lidi vede jejich životní zkušenost. Jenže zkušenost není ještě všechno. V tradici českého politického myšlení, v tradici Havlíčkově a Masarykově, je přesvědčení, že aktivní, sobě vdaný přístup lidí k problémům, které před ně staví každodenní život, nakonec vede i ke změnám na "vysoké" úrovni společenského života, v politice, hospodářství a v kultuře. Tohle přesvědčení není jen věc zkušenosti, ale taky víry - a náš problém je, že jsme pod náporom zkušenosti přestali věřit; věřit v to, že svět bude lepší, než je, když se o to přičiníme, že když uděláme něco dobrého a pěkného, tak se to ve světě neztratí a jednou se nám to třeba i vrátí. Vůbec si přitom nemyslím, že je třeba za každou cenu jít hlavou proti zdi a že manifestování a petiční akce všechno vyřeší. V té tradici, o které jsem se už zmínil, má významné místo pojem "drobná práce", práce, kterou člověk dělá na té úrovni života společnosti, v níž se pohybuje, ale nedělá ji jen samu pro sebe nebo jen kvůli obživě, ale s výhledem a nadějí, že tak může ovlivnit i způsob, jak se mu vládne a bude vládnout. To však znamená i něco riskovat - a kromě toho jsou tu bohužel i věci, k nimž se prostě nesmí mlčet. Namlouvat si, že taková cesta musí nutně skončit ve vězení, znamená předem se odrodit k nečinnosti a apatii.

Vašeho syna k ničemu nenavádím, ani by se ode mně navádět nedal. I já mám dospělé děti, a tak jsem taky často musel přemýšlet, jakým způsobem jim člověk může projevit lásku a pomoci jim. Představu, že od nich budu odhánět všechna možná nebezpečí, jsem prostě zavrhl, ony mi to ani nedovolí. Mít někoho rád znamená především brát ho takového, jakým je. Pak snad je možné mu sem tam i pomoci. Rozhodování vůbec zůstává vždycky na něm. A jediné, kterým bych se opravdu bál, je, aby mi jednou můj syn - nebo moje dcera neřekli: co jsi ty vůbec udělal pro to, aby se nám v téhle zemi žilo líp?

S pozdravem

Bohumil Doležal

Z dalších dopisů pro DIF

... Masouhlasím se zapřehání a pronásledování našich občánů za nekondicionální politické ústupky, kterými chtějí porazit této veliké zbrojové síly. Souhlasně doporučuji, aby všichni slušní lidé zaplavili všechny vlády a všechny dopisy a návrhy na změny a opatření ve prospěch zlepšení politického života, ekonomiky, ekologie a morálky tak, aby naši vedoucí politici nelámali páteř vlastnímu národu a snažili se o čisté svědomí a čisté ruce ...

Eva H., dělnice

Dovoluji se připojit k Vaší výzvě, abych vyjádřila rozhořčení a protest proti vyznání státních lidí, kteří se nebojí vyjádřit své vnitřní přesvědčení a názory ... Děkuji Vám za tuto akci a zároveň prosím Boha, aby tímto i můj hlas se stal opou natou kapičkou v moři, součástí dobré vlny, odplavující kaly zle, té, co očištuje a přináší svobodu myšlení i vyznání. Věřím, že i já se v této zemi dočkám nejen pro sebe, své děti a vnoučata, ale pro celý národ toho, co před ještě dělíme - humanitní masarykovské tradice, dialogu a existenční jistoty

I. T., prodavačka

Žial sú ešte i u nás ľudia, ktorí sa tomu všetkému čudujú. Vraj "čo im chýba, však všetko máme?" - a takým ľuďom vysvetľovať, že nie všetko, čo sa dá a hlavne vyvíja a prebieha - je celkom zbytočné.

A to, čo píšu alebo poviem, je jednoduchého nehorázného a hrozného. Ľudia, ktorí sú ochotní, lebo toto, sú ubohí. Už stori Rimania hovoria, a hoci to je iba z nešťastnejších prípadov a poučebný príklad toho, z ktorého civilizovaný svet čerpa doberu - a diktátor od ktorého prichádza. Sú paclo teda nešťastný prípad? Váš, akýkoľvek sa odhodláte proti tým špinavosťom? Jednoducho povedané: nie, žiaľ a vy nerozumejte nič od nič.

Verím ale, v podstate som optimista, že raz sa to všetko obeští, že ľudia, ktorí sa vyvíjajú, s týmto, z ktorého a ktorého a ktorého a ktorého ...

Ve ste správi, myslím na Vás.

I. T.